

GEN 3 PASLAUGOS

GEN 3.1 ORO NAVIGACIJOS INFORMACIJOS SKYRIUS

3.1.1 ATSAKINGOJI TARNYBA

Oro navigacijos informacijos skyrius, kuris yra Lietuvos Respublikos valstybės įmonės "Oro navigacija" struktūrinis padalinys, užtikrina informacijos srautą, kad jos atsakomybės zonoje (žr. [GEN-3.1.2](#) poskyrį) būtų garantuota saugi, reguliari ir veiksminga oro navigacija. Šį skyrių sudaro AIS būstinė, Tarptautinė NOTAM žinyba (NOF) ir ARO vienetai, įkurti atskiruose aerodromuose, kurie išvardyti [GEN-3.1.5](#) poskyryje.

AIS būstinė

Oro navigacijos informacijos skyrius

Valstybės įmonė "Oro navigacija"

Rodūnios kelias 2

02188 Vilnius, Lietuva

Phone: +370 706 94 613

+370 706 94 616

Fax: +370 706 94 614

Telex: NIL

AFS: EYVNYOYX

Email: ais@ans.lt

Tarptautinė NOTAM žinyba (NOF)

Oro navigacijos informacijos skyrius

Valstybės įmonė "Oro navigacija"

Rodūnios kelias 2

02188 Vilnius, Lietuva

Phone: +370 706 94 619

Fax: +370 706 94 621

Telex: NIL

AFS: EYVNYNYX

Paslaugos teikiamos pagal ICAO 15 priedo – Oro navigacijos informacijos skyriaus - reikalavimus.

3.1.2 ATSAKOMYBĖS ZONA

Oro navigacijos informacijos skyrius yra atsakingas už informacijos rinkimą ir platinimą visoje Lietuvos Respublikos teritorijoje ir, remiantis regioniniu oro navigacijos susitarimu, virš atviros jūros esančioje oro erdvėje, kuri įeina į Vilniaus skrydžių informacijos regioną.

3.1.3 ORO NAVIGACIJOS LEIDINIAI

3.1.3.1 Oro navigacijos informacija teikiama bendrame oro navigacijos informacijos komplekte, kurį sudaro:

- Oro navigacijos informacinis rinkinys (AIP);
- AIP (AIP AMDT) pataisos;
- AIP (AIP SUP) papildymai;
- NOTAM ir Priešskrydinės informacijos biuleteniai (PIB);
- Oro navigacijos informacijos aplinkraščiai (AIC);
- Patikrinimo sąrašai ir suvestinės.

NOTAM ir su jais susiję mėnesiniai patikrinimo sąrašai leidžiami per AFS, o PIB galima gauti aerodromų ARO vienetuose. Galiojančių NOTAM sąrašas yra prieinamas interneto svetainėje www.ans.lt ir platinamas pagal užklausą elektroniniu paštu. Visa kita komplekto medžiaga yra siunčiama paštu.

3.1.3.2 Oro navigacijos informacinis rinkinys (AIP)

AIP yra pagrindinis aviacijos dokumentas, kuris pirmiausia turi atitikti tarptautinius reikalavimus keičiantis pastoviaja oro navigacijos informacija, taip pat ir būtinais ilgalaikiais laikiniais pakeitimais, turinčiais įtakos oro navigacijai.

Lietuvos Respublikos AIP, publikuojamas lietuvių ir anglų kalbomis, yra prieinamas tik elektronine forma. AIP yra naudojamas vykdant tarptautinius ir vidaus skrydžius, tarp jų, taip pat komercinius ir privačius. AIP elektronine forma (eAIP) yra išleidžiamas kompaktiniame diske (CD).

3.1.3.3 Elektroninio AIP (eAIP) pataisos (AIP AMDT)

eAIP pataisos yra atliekamos išleidžiant kompaktinius diskus (CDs) su pakeitimais. Prireikus, yra išleidžiamas naujas CD su AIP pataisomis. AIRAC AMDT ir reguliariųjų AIP AMDT numeriai ir įsigaliojimo data yra užrašomi ant CD. Kiekvienas eAIP kompaktiniame diske (CD) susideda iš šių bendro komplekto elementų:

- visas AIP su nurodyta įsigaliojimo data;
- reguliariosios AIP AMDT arba AIRAC AMDT, kurios tampa galiojančios CD įsigaliojimo dieną;
- eAIP komplekto publikavimo datą išleisti AIP SUP ir AIC.

Visi bendro komplekto CD elementai yra prieinami pdf. formatu (spausdinimui), atidaromu naudojant Adobe Reader programą.

Trumpas pataisose nurodytų pakeitimų aprašas yra pateiktas AIP pataisų tituliniam lape.

Kiekviename AIP pataisų tituliniam lape pagal serijos numerius nurodomi Bendro oro navigacijos informacijos komplekto puslapiai, kuriuose padarytos pataisos ir kurie jau nebegalioja.

AIP dalys turi patikrinimo langelį viršutiniame dešiniajame kampe, kuris leidžia pakeitimus atvaizduoti grafiškai. Į eAIP įtrauktos AIRAC AMDT pataisos yra rodomos rožinės spalvos fone, reguliariosios AIP AMDT – mėlynos spalvos fone, išbrauktas tekstas – perbrauktas ištisine linija.

Kiekvienas AIP AMDT ir kiekvienas AIRAC AMDT puslapis turi atskirą serijos numerį iš eilės pagal kalendorinius metus. Keturiais skaitmenimis nurodyti metai yra AMDT serijos numerio dalis, pvz., AIP AMDT 001/2010; AIRAC AMDT 002/2010.

AIP puslapių patikrinimo sąrašas, kuriame nurodomas puslapio numeris/žemėlapių pavadinimas ir informacijos įsigaliojimo data (diena, mėnuo ir metai), leidžiamas kartu su kiekviena pataisa, ir yra AIP sudėtinė dalis.

3.1.3.4 AIP papildymai (AIP SUP)

Ilgalaikiai laikinieji pakeitimai (galiojantys 3 mėnesius ir ilgiau), taip pat trumpalaikė informacija, bet jos tekstas ar grafinė dalis yra dideli, papildo nuolatinę informaciją, kuri yra AIP, ir yra leidžiami kaip AIP papildymai (AIP SUP). Svarbūs laikinieji AIP pakeitimai yra skelbiami pagal AIRAC sistemą, nustatoma jų galiojimo data, jie žymimi ryškiu akronimu - AIRAC.

AIP SUP, išleidžiami tarp dviejų AIP AMDT publikacijų, yra platinami prenumeratoriams elektroniniu paštu. Kiekvienas AIP papildymas (reguliarus ar AIRAC) turi serijos numerį, kuris duodamas iš eilės pagal kalendorinius metus. Keturiais skaitmenimis nurodyti metai yra SUP serijos numerio dalis, pvz., AIP SUP 001/2010; AIRAC AIP SUP 002/2010.

Papildymai AIP laikomi tol, kol galioja visas informacijos turinys ar jo dalis. AIP papildymo galiojimo laikas paprastai nurodomas pačiame papildyme. Jame esančių pakeitimų galiojimo laikas ar jo pabaiga gali būti paskelbta NOTAM.

Galiojančių AIP papildymų patikrinimo sąrašas kiekvieno mėnesio pradžioje skelbiamas galiojančiame NOTAM sąrašė.

3.1.3.5 Oro navigacijos informacijos aplinkraščiai (AIC)

Oro navigacijos informacijos aplinkraščiuose (AIC) teikiama ilgalaikių prognozių, visų svarbesnių įstatymų, taisyklių ir įrangos pakeitimų grynai aiškinamojo ar patariamojo pobūdžio informacija, kuri galėtų turėti įtakos skrydžių saugai; ir aiškinamojo bei patariamojo pobūdžio pranešimai apie techninius, teisinius ar grynai administracinius dalykus. AIC yra skirstomi pagal dalykus bei jų poveikį ir dalijami į 2 serijas (A ir B). AIC serijoje A yra svarbi tarptautinės civilinės aviacijos informacija, ji paskirstoma įvairiose šalyse, o AIC serijoje B yra vietinės aviacijos informacija, ji platinama šalies viduje.

Kiekvienas AIC kiekvienais kalendoriniais metais numeruojamas pagal serijas. Keturiais skaitmenimis nurodyti metai yra AIC serijos numerio dalis, pvz., AIC A 001/2010, AIC B 001/2010.

AIC, išleidžiami tarp dviejų AIP AMDT publikacijų, yra platinami prenumeratoriams elektroniniu paštu.

Galiojančių AIC patikrinimų sąrašas yra leidžiamas vieną kartą per metus, kaip atskiri AIC.

3.1.3.6 NOTAM ir Priešskrydinės informacijos biuleteniai (PIB)

NOTAM yra skelbiama informacija apie oro navigacijos įrangos, paslaugų, procedūrų ar rizikos nustatymą, sąlygas arba susijusius pa(s)ikeitimus, kurie gali turėti įtakos skrydžio saugai. NOTAM pranešimais platinama skubi ir iš anksto nenumatyta informacija, kuri paprastai yra laikino pobūdžio ir trumpos trukmės. NOTAM pranešimais taip pat gali būti platinama ir pastovi arba laikina ilgos trukmės informacija, susijusi su veiklos požiūriu svarbiais pa(s)ikeitimais, kai apie tuos pa(s)ikeitimus pranešama prieš trumpą laiką, ir dėl laiko stygiaus negalima išleisti AIP AMDT arba AIP SUP. Prireikus, NOTAM kaip galima greičiau bus keičiamas AIP AMDT pataisa arba AIP SUP papildymu.

NOTAM yra platinami per AFS.

Kiekviename NOTAM informacija yra išdėstyta pagal ICAO NOTAM formatą, ir jam nurodyti yra vartojamos santrumpos pagal ICAO NOTAM kodą, kurį papildo ICAO santrumpos, rodikliai, žymėjimai, šaukiniai, dažniai, skaičiai ir aiški kalba. NOTAM rengiami ir leidžiami Vilniaus skrydžių valdymo regionui (FIR). Jie yra trijų serijų, kurios žymimos raidėmis A, B ir S.

A serijoje yra informacija, susijusi su aplinkybėmis, kurios yra nurodytos ICAO 15 priedo 5.1.1.1 ir 5.1.1.2 dalių nuostatose, ir yra svarbios tarptautiniams skrydžiams. A serija yra skelbiama anglų kalba. A serijos NOTAM yra platinami Lietuvos Respublikoje ir siunčiami kitoms valstybėms pagal užklausą.

B seriją sudaro A serijos NOTAM vertimas į lietuvių kalbą ir informacija, susijusi su vietiniais aerodromais. B serijos NOTAM yra platinami tik Lietuvos Respublikos mastu.

S serijos (SNOWTAM) skelbia informaciją apie sniegą, pažliugusį sniegą, ledą ar stovintį vandenį, atsiradusį dėl sniego, pažliugusio sniego ar ledo eisimo zonoje. Pagal ICAO 15 priedo 2 priedėlį kiekvienas aerodromas rengia SNOWTAM atskirai, su atskira numeracija, prasidedančia nuo metų pradžios, atskirai kiekvienam aerodromui. SNOWTAM platina Tarptautinė NOTAM tarnyba (NOF). Detalės yra skelbiamos Aerodromų dalyje, Sniego plane (AD 1.2 dalies 2 punkte) ir Oro navigacijos informacijos aplinkraščio (AIC) A serijoje, kuri išleidžiama kiekvienų metų žiemos sezonui.

Priešskrydinius informacinius biuletenius (PIB), kuriuose yra glausta NOTAM informacija arba kita skubi informacija skrydžio įguloms ir naudotojams, galima gauti aerodromų ARO vienetuose, nurodytuose 3.1.5 punkte, ir iš Tarptautinės NOTAM tarnybos (NOF). Vilniaus ARO yra sujungtas su Tarptautine NOTAM tarnyba (NOF).

Galima gauti kelių tipų PIB:

- *Aerodromų biuletenį* sudaro informacija apie atitinkamus aerodromus;
- *Regioninį biuletenį* sudaro informacija apie FIR (skrydžių informacijos regioną) ir aerodromus;
- *Maršrutų biuletenį* sudaro informacija apie išskridimo ir paskirties aerodromus, perskrendamus FIR bei atsarginius aerodromus;
- *Siaurų maršrutų biuletenį* sudaro informacija apie siaurą oro kelią (20 NM ar kito pločio pagal užklausą) su nustatytu maršrutu, taip pat informacija apie išskridimo, paskirties bei atsarginius aerodromus.

IFR ir VFR skrydžiams PIB yra skelbiamas anglų kalba (NOTAM aprėptis).

PIB užklauskos yra teikiamos kaip galima anksčiau, vėliausiai, kai teikiamas skrydžio planas.

PIB galima gauti elektroniniu paštu, taip pat pasiimti arba atsispausdinti savitarnos žiniavietėje. Tam tikras tvarkaraštis gali būti saugomas kartu su profiliu, ir PIB siunčiamas elektroniniu paštu. Reguliarių tarptautinių reisų ar kitų skrydžių pagal kartotinį skrydžio planą (RPL) atveju, naudotojams patariama paduoti ilgalaikį PIB užsakymą skrydžių vykdymo dienoms.

PIB galima gauti savitarnos žiniavietėje 24 val. per parą (H24).

ARO vienetai:

- teikia priešskrydinę informaciją;
- tikrina, gauna ir siunčia skrydžių planus ir su jais susijusius pranešimus;
- gauna ir siunčia pilotų poskrydines ataskaitas (poskrydinė informacija); ir
- teikia priešskrydinius pranešimus apie oro sąlygas, orų prognozes ir meteorologinius žemėlapius.

3.1.3.7 Patikrinimo ir galiojančių NOTAM sąrašai

Galiojančių NOTAM patikrinimo sąrašą kas mėnesį suformuoja AFS. Po patikrinimo, galiojančių NOTAM sąrašas elektroniniu paštu išsiunčiamas visiems bendro oro navigacijos informacinio komplekto adresatams. Jame lietuvių arba anglų kalbomis pateikiama informacija apie naujausius AIP AMDT, AIRAC AIP AMDT, AIP SUP, AIC ir būsimas AIRAC datas, o jei jų nėra - tai pranešimas NIL AIRAC.

3.1.3.8 Leidinių pardavimas

Šiuos leidinius galima įsigyti Oro navigacijos informacijos skyriuje.

Oro navigacijos informacijos skyrius
Valstybės įmonė "Oro navigacija"
Rodūnios kelias 2
02188 Vilnius, Lietuva
Phone: +370 706 94 613
+370 706 94 616
Fax: +370 706 94 614
+370 706 94 621
AFS: EYVNYOYX
Email: ais@ans.lt
URL: http://www.ans.lt

Prenumeratos paslaugos ir pirkimo kainos skelbiamos AIC A serijoje.

3.1.4 AIRAC SISTEMA

3.1.4.1 Siekiant kontroliuoti ir reglamentuoti naudojimo požiūriu svarbius pakeitimus, dėl kurių reikia daryti žemėlapių, maršrutų vadovų ir t.t. pataisas, šie pakeitimai, jei galima, bus paskelbti iš anksto numatytomis datomis pagal AIRAC sistemą. Tokio tipo informacija bus skelbiama kaip AIRAC AIP AMDT arba AIRAC AIP SUP. Jeigu dėl laiko stygiaus negalima išleisti AIRAC AMDT arba SUP, bus išleistas NOTAM, aiškiai pažymėtas kaip AIRAC. Po šio NOTAM tuoj pat seks AMDT arba SUP.

3.1.4.2 AIRAC informacija yra leidžiama taip, kad ji pasiektų naudotoją ne vėliau kaip prieš 28 dienas, o apie labai svarbius pakeitimus – ne vėliau kaip prieš 56 dienas iki įsigaliojimo datos. Visi veiklos požiūriu svarbūs pakeitimai, publikuoti AIRAC AIP AMDT arba AIRAC AIP SUP, yra papildomai skelbiami įsigaliojimą skelbiančiame NOTAM. AIRAC publikavimo datą (42 dienos iki AIRAC įsigaliojimo datos) bus išleistas įsigaliojimą skelbiantis NOTAM, kuriame pateikiamas tą dieną įsigaliosiančių AIRAC AIP AMDT arba AIRAC AIP SUP trumpas turinio aprašymas, galiojimo data ir nuorodos numeris. Įsigaliojimą skelbiantis NOTAM galios PIB 14 dienų nuo įsigaliojimo datos.

Toliau pateiktoje lentelėje yra nurodytos būsimų metų AIRAC įsigaliojimo datos.

AIRAC galiojimo datų tvarkaraštis

2014	2015	2016	2017	2018	2019
9 JAN	8 JAN	7 JAN	5 JAN	4 JAN	3 JAN
6 FEB	5 FEB	4 FEB	2 FEB	1 FEB	31 JAN
6 MAR	5 MAR	3 MAR	2 MAR	1 MAR	28 FEB
3 APR	2 APR	31 MAR	30 MAR	29 MAR	28 MAR
1 MAY	30 APR	28 APR	27 APR	26 APR	25 APR
29 MAY	28 MAY	26 MAY	25 MAY	24 MAY	23 MAY
26 JUN	25 JUN	23 JUN	22 JUN	21 JUN	20 JUN
24 JUL	23 JUL	21 JUL	20 JUL	19 JUL	18 JUL
21 AUG	20 AUG	18 AUG	17 AUG	16 AUG	15 AUG
18 SEP	17 SEP	15 SEP	14 SEP	13 SEP	12 SEP
16 OCT	15 OCT	13 OCT	12 OCT	11 OCT	10 OCT
13 NOV	12 NOV	10 NOV	9 NOV	8 NOV	7 NOV
11 DEC	10 DEC	8 DEC	7 DEC	6 DEC	5 DEC

Jei AIRAC dieną nėra pateikta jokios informacijos, tai NOTAM skelbia pranešimą NIL ne vėliau kaip prieš vieną AIRAC ciklą iki AIRAC įsigaliojimo datos.

3.1.5 ORO UOSTŲ IR SRAIGTASPARNIŲ UOSTŲ ARO VIENETAI

Priešskrydinės informacijos biuleteniai ir suvestinės kasdien paskirstomos žiniavietėse:

Aerodromas	Priešskrydinės informacijos teikimo aprėptis
Priešskrydinės informacijos teikimas apima: visas ICAO EUR regiono valstybes ir tam tikras MID, NAT ir AFI regionų šalis.	
VILNIUS (EYVI) Savitarnos žiniavietė	Phone:+370 706 94 618 +370 706 94 620 Fax: +370 706 94 621 Email: briefing@ans.lt AFS: EYVIZPZX
KAUNAS (EYKA) ¹ Savitarnos žiniavietė	Phone:+370 706 94 363 Fax: +370 706 94 365 Email: kaunas.brief@ans.lt AFS: EYKAZPZX
PALANGA (EYPA) ¹ Savitarnos žiniavietė	Phone:+370 706 94 110 Fax: +370 706 94 124 Email: palanga.brief@ans.lt AFS: EYPAZPZX
ŠIAULIAI (EYSA) ¹ Savitarnos žiniavietė	Phone:+370 706 94 711 Fax: +370 41 39 81 28 Email: siauliai.brief@ans.lt AFS: EYSAZPZX

1 Nedarbo metu pagal užklausą VILNIUS ARO teikia priešskrydinę informaciją.

3.1.6 ELEKTRONINIAI VIETOVĖS IR KLIŪČIŲ DUOMENYS

1 zonos elektroninius vietovės ir kliūčių duomenų rinkinius (eTODs) galima gauti:

Oro navigacijos informacijos skyriuje

Valstybės įmonė "Oro navigacija"

Rodūnios kelias 2

02188 Vilnius, Lietuva

Phone:+370 706 94 613

+370 706 94 616

Fax: +370 706 94 614

+370 706 94 621

Telex: NIL

Email: ais@ans.lt

AFS: EYVNYOYX

Darbo laikas:

Pirmadieniais, antradieniais, trečiadieniais, ketvirtadieniais 0730-1615 LMT.

Penktadieniais ir švenčių išvakarėse 0730-1500 LMT (išskyrus šeštadienius, sekmadienius ir šventes).

Pastaba. Už naudojimąsi elektroniniais vietovės ir kliūčių duomenų rinkiniais atsako tik naudotojas.

SPECIALUSIS TUŠČIAS PUSLAPIS